

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Phiala Reliquiarvm S. Agathae Virginis Et Martyris Dissertatio

Wiltheim, Alexandre

Augustae Trevirorum, 1656

Capvt V. Sepulchrum S. Agathae anno primo ab eius obitu, & saepe
deinde, apertum. Anno DXCI. reliquiae eius Romae. Puluis ossium
lenticulae nostrae à multis seculis vna cum frustis ampullae, sanguine ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-10156

CAPVT V.

Sepulchrum S. Agathæ anno primo ab eius obitu, & saepe deinde, apertum. Anno DXCI. reliquia eius Romæ. Puluis ossium lenticula nostra à multis seculis vnà cum frustis ampullæ, sanguine eiusdem incrustatis, impositus. Id factum videri, vt in altari lenticula reponeretur. Ritus includendi altaribus sanguinem martyrum.

Venio nunc ad puluerem ossium S. Agathæ. Et is quidem haud dubiè tum in lenticulam cum vitreis ampullæ frustis additus est, cum S. Agathæ venerandum cadauer in sacro eius sepulchro reiectum est; id quod non tantum anno proximo post mortem ipsius factum est, vt Bollandus noster in Februario suo, quem iam affectum habet, docebit, verum etiam sæpius deinceps, vt idem recte monet. Scribit Gregorius Magnus III. Dialogorum, capite XXX. in ædem Romanam regionis Suburræ ab Arianis profanatum, se reliquias D. Agathæ intulisse, maximis secutis ope diuinâ prodigijs; quod Baronius refert ad annum DXCI. Certè eodem anno, indictione IX. idem Gregorius, epistolâ LII. libri I. mandat Ioanni Surrentino episcopo, vt ad monasterium D. Stephani insulæ Cabris adiret, ibique reliquias, seu vt ipse vocat, *Sanctuarium* D. Agathæ, prout Sauinianus abbas rogauerat, collocaret; si tamen mortuum eò loci corpus nullum humatum esset. Oportet itaque antè illa ad eò tempora reliquias D. Agathæ ex tumulo eius exemptas. Profectò lenticulæ supra demonstrata antiquitas argumento est, à multis retrò seculis id factum.

Quem autem in vsum puluis ille ossium, & reliquiæ sanguinis D. Agathæ in lenticulam collectæ sint, probabili coniecturâ exponere conabor.

Reliquias sanctorum altaribus recondi, mos est omnium pene à Christo passio seculorum. Sed olim singillatim addi solere martyrum sanguinem, id minus fortasse hætenus animaduersum est. Diui tamen Ambrosius & Paulinus locupletes eius rei testes habentur. Iuliana, matrona religiosa & nobilis, basilicam condiderat Florentiæ, vt exactis D. Ambrosij à Paulino compositis, rectè docet Sigonius, libro de Episcopis Bononiensibus, Eusebio. Eam basilicam dedicauit D. Ambrosius, atque in altaria basilicæ reliquias SS. martyrum Vitalis & Agricolæ, vnà cum eorum sanguine, reposuit. Et de sanguine illo quidè ita scribit, libro de Hortatione ad virgines: *Collegimus sanguinem triumphalem*; Ipso enim præside & velut operis duce corpora sanctorum Vitalis &

C

Agri-

Agricolæ martyrum Bononiæ inuenta fuerant. Addit subindè: *Munera itaq; salutis accipite, quæ nunc sub sacris altaribus conduntur.* Sed Paulini locus peregrinus est, epistola XII. ad Seuerum. Quem cum comperisset Primuliaci cogitare condere basilicam, si modo Apostolorum & martyrum reliquias nancisci posset, quas altari imponeret, misit ei Crucis sanctæ portionem, & addidit carmentale, altari inscribendum.

*Diuum veneranda tegunt altaria fœdus,
Compositis sacrâ cum cruce martyribus.
Cuncta salutiferi cœunt insignia Christi,
Cruce, corpus, sanguis martyris, ipse Deus:*

Aduerte hic, quaeso, animum. Martyrum reliquias sperabat Seuerus: Paulinus S. Crucis segmentum miserat. De his ergo tantum carmen suum condere debuerat Paulinus. Et tamen, *sanguinem quoque martyris* aræ imponendum cum ceteris, comprehendit. Quorsum hoc, nisi, quod more receptum esset, aris sacrum cruorem martyrum imponere, quodque sciret fore ut hunc etiam morem Seuerus custodiret? Quod ex eo quoque arguitur, quod Paulinus *ipsu Deum* in arâ Primuliacensi seruandum canit. Nam quin per *ipsum Deum*, venerabile Sacramentum intelligendum sit, nemo dubitat sacræ antiquitatis peritus. Quare ita Paulinus accipiendus est, ut carmen suum de S. Crucis parte à se missâ, & Apostolorum seu martyrum reliquijs à Seuero speratis, & in arâ Primuliacensi, si obtinerentur, recondendis, propriè & præcipuè scribere debuerit, aut scripserit: quoniam tamen solebat in arâ seruari quoque Christi corpus, idcirco non potuisse illud non includere suo carmini: atque ut eâ de causâ S. Eucharistiam versu suo comprehendit, quod in altari more recepto seruaretur, ita quoque *sanguinem martyris*, velut quodam fœdere cum reliquijs connexum, in carmen suum conferre debuit, quod & is in aris, sacrandis deponi soleret. Quare, cum probabilis sit vetus ille ritus, de sanguine martyrum in aras imponendo, cumque constet præcipuè fere notæ reliquias in altarium, uti vocant, *sepulchra*, olim depositas, opinari possumus, ideo sanguinem D. Agathæ, fragmentis ampullæ vitreæ aspersum atque concretum, nec non puluerem ossium eius, in hanc lenticulam nostram olim collecta, ut aræ alicui dicendæ pro more solenni imponerentur. Verum ubi locorum ara illa exstiterit, quando inde lenticula nostra exempta sit, quis diuinet; præfertim cum nec exploratissimum sit, an ea vnquam in altari aliquo, quod probabiliter opinabamur, reposita fuerit.

Fortè propius vero erit conijcere, quomodo has in regiones aliquando perlata sit; quam rem capite sequenti experiar.